

Документ за разглеждане в заседание

A9-0013/2021

3.2.2021

ДОКЛАД

за дейността на Европейския омбудсман – годишен доклад за 2019 г.
(2020/2125(INI))

Комисия по петиции

Докладчик: Силви Гийом

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....	17
ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ	20
ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ	21

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно годишния доклад за дейността на Европейския омбудсман през 2019 г.
(2020/2125(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид годишния доклад за дейността на Европейския омбудсман през 2019 г.,
 - като взе предвид член 15, член 24, трета алинея, член 228 и член 298, първа алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),
 - като взе предвид член 10, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС),
 - като взе предвид Решение 94/262/ЕОВС, ЕО, Евратом на Европейския парламент от 9 март 1994 г. относно правилата и общите условия за изпълнението на функциите на Омбудсмана¹,
 - като взе предвид членове 11, 41, 42 и 43 от Хартата на основните права на Европейския съюз,
 - като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания,
 - като взе предвид своите предходни резолюции относно дейностите на Европейския омбудсман,
 - като взе предвид член 54, член 142, параграф 2 и член 232, параграф 1 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид своята резолюция от 17 януари 2019 г. относно стратегическото проучване O1/2/2017 на Европейския омбудсман относно прозрачността на законодателните разисквания в рамките на подготвителните органи на Съвета на Европейския съюз²,
 - като взе предвид Европейския кодекс за добро поведение на администрацията, приет от Парламента на 6 септември 2001 г.,
 - като взе предвид доклада на комисията по петиции (A9-0013/2021),
- А. като има предвид, че годишният доклад за дейността на Европейския омбудсман през 2019 г. беше официално предаден на председателя на Парламента на 5 май 2020 г. и че Омбудсманът, г-жа Емили О'Райли, представи своя доклад пред комисията по петиции на 3 септември 2020 г. в Брюксел;
- Б. като има предвид, че Емили О'Райли беше преизбрана за Европейски омбудсман

¹ ОВ L 113, 4.5.1994 г., стр. 15.

² Приети текстове, P8_TA(2019)0045.

от Парламента на пленарното му заседание от 18 декември 2019 г. в Страсбург;

- В. като има предвид, че съгласно член 41, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз „всеки има право засягащите го въпроси да бъдат разглеждани от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза безпристрастно, справедливо и в разумен срок“;
- Г. като има предвид, че член 43 от Хартата на основните права гласи, че „Всеки гражданин на Съюза, както и всяко физическо или юридическо лице, което пребивава или има седалище според устройствения му акт в държава членка, има право да сезира Европейския омбудсман за случаи на лоша администрация в действията на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, с изключение на Съда на Европейския съюз при изпълнението на неговите съдебни функции“;
- Д. като има предвид, че е от съществено значение гражданите на ЕС да разполагат с достатъчно информация, за да могат да следят изготвянето на политиките и законодателството на ЕС и да участват пълноценно в европейските демократични процеси; като има предвид, че доверието на хората в публичните администрации се засилва, когато те могат да видят, че институциите работят за общественото благо и поддържат високи етични стандарти;
- Е. като има предвид, че приоритетната задача на Омбудсмана е да гарантира, че правата на гражданите се зачитат изцяло в съответствие с Договорите и с Хартата на основните права на Европейския съюз и че правото на добра администрация отразява най-високите стандарти, очаквани от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, с изключение на дейностите, извършвани от Съда на Европейския съюз при изпълнение на неговите съдебни функции; като има предвид, че Омбудсманът играе жизненоважна роля, като подпомага институциите на ЕС да станат по-отворени, по-ефективни и по-ориентирани към гражданите с цел засилване на доверието на гражданите в Съюза;
- Ж. като има предвид, че Европейският омбудсман сложи началото на стратегическа инициатива относно правата на отпуск на някои служители на ЕС с оглед на висшия интерес на детето (SI/1/2019/AMF)³, която доведе до хармонизиране на правилата между Комисията и Съвета по отношение на правото на отпуск на служителите, които стават родители чрез сурогатно майчинство; като има предвид, че в Европейския парламент подобни резултати не бяха постигнати поради нежеланието да се адаптират правилата му относно отпуските;
- З. като има предвид, че през 2020 г. се отбелязва 25-ата годишнина от създаването на длъжността Европейски омбудсман; като има предвид, че от своето откриване досега Службата на Омбудсмана е разгледала 57 000 жалби, довели до над 7 300 проверки; като има предвид, че непрекъснатите усилия на Службата и нейния персонал за зачитане и поддържане на прозрачността, етиката и отчетността в администрацията на ЕС следва да бъдат надлежно признати и приветствани;
- И. като има предвид, че съгласно проучването на Евробарометър от май 2019 г.

³ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/opening-summary/en/113554>

доверието на гражданите в Европейския съюз достига 44 %, а недоверието — 46 %; като има предвид, че е от съществено значение институциите да подлежат на отчетност, за да се повиши степента на удовлетвореност на гражданите на ЕС;

- Й. като има предвид, че съгласно член 10, параграф 3 от ДЕС „всеки гражданин има право да участва в демократичния живот на Съюза“ и че „решенията се вземат възможно най-открито и възможно най-близо до гражданите“;
- К. като има предвид, че съгласно член 24 от ДФЕС „всеки гражданин на Съюза може да се обръща към омбудсмана, предвиден в член 228“;
- Л. като има предвид, че в член 228 от ДФЕС Омбудсманът се оправомощава да извършва разследвания на случаи на лошо администриране в действията на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, с изключение на Съда на Европейския съюз при изпълнение на неговите съдебни функции;
- М. като има предвид, че през 2019 г. 19 619 граждани са поискали помощ от Омбудсмана и че 16 045 от тях са получили съвети чрез интерактивното ръководство на уебсайта на Омбудсмана; като има предвид, че през 2019 г. Омбудсманът е регистрирал 2 201 жалби и е получил 1 373 искания за информация;
- Н. като има предвид, че от общия брой от 2 201 жалби, обработени от Омбудсмана, 879 са били по време на нейния мандат и 1 330 – извън него;
- О. като има предвид, че от общо 2 201 жалби Омбудсманът е предоставила съвети на жалбоподателя или е препратила жалбите в 862 случая, а в 883 други случая жалбоподателят е получил отговор, че не могат да му бъдат предоставени допълнителни съвети;
- П. като има предвид, че сред приключените от Омбудсмана проверки 26,9 % се отнасят до искания за информация и достъп до документи, 22 % — до културата на обслужване, например доброжелателното отношение към гражданите и въпроси, свързани с езиците и спазването на сроковете, 19,8 % — с подходяща свобода на преценка, включително в производства за установяване на неизпълнение на задължения, 13,2 % — до зачитане на процесуалните права, включително правото на изслушване, 13 % — до правилното управление на административните въпроси и въпросите, свързани с персонала, 12,3 % — до наемането на работа и 8,4 % — до зачитането на основните права;
- Р. като има предвид, че продължителността на повечето проверки, приключени от Омбудсмана през 2019 г., варира от три (43,4 %) до 18 месеца (10,2 %); като има предвид, че средната продължителност на времето, необходимо за приключване на дадено разследване, е била по-малко от седем месеца;
- С. като има предвид, че в контекста на проверките Омбудсманът може да отправя предложения до институции и органи на ЕС за начина, по който да решат даден проблем или да усъвършенстват своите административни практики; като има предвид, че тези предложения са под формата на решения, препоръки и предложения;

- Т. като има предвид, че според годишния доклад относно отстраняването на слабостите, публикуван през декември 2019 г., в който се анализират отговорите на институциите на предложенията на Омбудсмана в контекста на приключените през 2018 г. разследвания, степента на изпълнение, постигната от институциите на ЕС в отговор на предложенията на Омбудсмана, е 77 %; като има предвид, че единадесет институции постигнаха равнище на съобразяване от 100 %, а Европейската комисия — институцията, срещу която са подадени по-голямата част от жалбите — постигна равнище на съобразяване от 70,9 %;
- У. като има предвид, че в своята стратегическа работа през 2019 г. Омбудсманът е започнала четири нови стратегически разследвания: относно прозрачността в подготвителните органи на Еврогрупата, относно „кадровата въртележка“ в рамките на Европейската комисия, относно третирането на лицата с увреждания съгласно общата система на ЕС за здравно осигуряване и относно Европейската агенция по лекарствата (ЕМА) и дейностите преди представянето на лекарствени продукти с оглед на тяхното разрешаване;
- Ф. като има предвид, че през 2019 г. Омбудсманът откри девет нови стратегически инициативи, включително относно ефективността на механизмите, въведени от държавите членки за разглеждане на жалби, свързани със структурните фондове, относно прозрачността на преговорите за излизането на Обединеното кралство от ЕС, относно прозрачността на лобирането в ЕС и относно регистъра за прозрачност на ЕС, относно процедурата на ЕС за оценка на рисковете, свързани с храните, относно прозрачността на срещите между председателя на Европейския съвет и представителите на интереси, относно подобряването на Европейската гражданска инициатива, относно интеграцията на децата с увреждания в европейските училища и относно правото на отпуск на членовете на персонала на ЕС, които стават родители чрез сурогатно майчинство;
- Х. като има предвид, че ролята на Омбудсмана в качеството ѝ на член на рамката на ЕС за Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ на ООН) е да защитава, насърчава и наблюдава нейното прилагане на равнището на институциите на ЕС; като има предвид, че през 2019 г. Омбудсманът председателстваше тази рамка;
- Ц. като има предвид, че съгласно член 19 от КПХУ на ООН страните „признават равните права на всички хора с увреждания да живеят в общността, с равни на всички останали възможности за избор, като се задължават да предприемат ефективни и подходящи мерки за улесняване на пълноценното упражняване от хората с увреждания на това тяхно право и пълното им включване и участие в общността“;
- Ч. като има предвид, че на 12 февруари 2019 г. Парламентът одобри своя проект за регламент за определяне на правилата и общите условия за изпълнението на функциите на омбудсмана (Устав на Европейския омбудсман)⁴; като има предвид, че този нов регламент е в процес на одобрение в Съвета;
- Ш. като има предвид, че през 2019 г. Европейският омбудсман е започнала

⁴ ОВ С 449, 23.12.2020 г., стр. 182.

458 разследвания, от които 2 въз основа на жалби и 14 по собствена инициатива, и е приключила 560 разследвания (552 въз основа на жалби и 8 по собствена инициатива); като има предвид, че по-голямата част от разследванията отново засягаха Комисията (274 разследвания или 59,7 %), следвана от Европейската служба за подбор на персонал (EPSO) (44 разследвания или 9,6 %) и агенциите на ЕС (33 разследвания или 7,2 %), а останалите бяха разпределени, както следва: Парламента (21 разследвания или 4,6 %), Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) (17 разследвания или 3,7 %), Европейската инвестиционна банка (7 разследвания или 1,5 %) и други институции (54 разследвания или 11,8 %);

- Щ. като има предвид, че правилното прилагане на правото на ЕС и изпълнението на произтичащите от него задължения са отговорност на институциите и органите на ЕС в съответствие със задълженията, произтичащи от Договорите и от Хартата на основните права на Европейския съюз;
- АА. като има предвид, че Омбудсманът започна разследване на обявеното публично на 17 септември 2019 г. решение на Европейския банков орган (ЕБО) да позволи на своя изпълнителен директор да стане главен изпълнителен директор на Асоциацията за финансови пазари в Европа (AFME), лобистка организация за финансовия сектор; като има предвид, че Омбудсманът установи случаи на лошо администриране от страна на ЕБО, доколкото ЕБО е пропуснал да намали рисковете от конфликт на интереси при одобряването на това служебно размятане и е продължил да предоставя на предишния си изпълнителен директор достъп до поверителна информация;
- АБ. като има предвид, че Омбудсманът започна разследване на спазването на изискванията във връзка с корпоративното спонсориране на председателството на Съвета на ЕС; като има предвид, че Омбудсманът отбеляза, че приемането на спонсорство от страна на председателството води до рискове за репутацията на ЕС като цяло, и препоръча на Съвета да даде насоки на държавите членки по въпроса за спонсорството на председателството с цел смекчаване на рисковете за репутацията;
1. приветства представения от Европейския омбудсман годишен доклад за 2019 г.;
 2. поздравява Емили О'Райли за нейното преизбиране за Европейски омбудсман и за отличната ѝ работа; подкрепя нейния ангажимент да продължи усилията си, за да се „[гарантира], че ЕС прилага най-високите стандарти на администрация, прозрачност и етика“, както и за да се осигури достъпността и качеството на услугите, които ЕС предоставя на своите граждани; отново заявява, че прозрачността е принцип, допълващ принципите на правовата държава и демокрацията, и че неговото прилагане следва да има за цел да позволи на гражданите да участват в процеса на вземане на решения;

Прозрачност и етика

3. приветства своята плодотворна съвместна работа с Омбудсмана, ключов и незаменим партньор на Европейския парламент, който преизбра досегашния Омбудсман Емили О'Райли за втори мандат и подкрепи предложението ѝ за специален доклад относно прозрачността в Съвета, като прие резолюция,

одобрена с мнозинство на пленарна сесия през януари 2019 г.;

4. приветства тясното сътрудничество между Омбудсмана и нейния екип и комисията по петиции, което дава възможност за подобряване на качеството на европейската администрация и достъпността и качеството на нейните услуги за гражданите на ЕС;
5. подчертава необходимостта институциите на ЕС да поддържат максимално равнище на прозрачност и обективност, така че гражданите да могат да следват процеса на вземане на решения и да участват активно в него, за да се укрепи доверието и чувството им на близост до институциите, като същевременно се гарантира достъп до цялата съответна информация, така че те да могат пълноценно да упражняват своите демократични права и да се осигури истински капацитет за търсене на отговорност от институциите;
6. подчертава, че липсата на прозрачност на законодателния процес в ЕС увеличава недоверието на гражданите и отслабва легитимността на процеса на вземане на решения като цяло;
7. приветства амбицията на Европейския омбудсман да поддържа при всички обстоятелства равнище на бдителност при поддържането на възможно най-високите стандарти за прозрачност и етика, включително в ситуация на здравна криза;
8. настоятелно призовава Омбудсмана да продължи да насърчава по-голяма прозрачност в законодателните дебати в подготвителните органи на Съвета на Европейския съюз, както по отношение на публичния достъп до неговите законодателни документи, така и в процеса на вземане на решения, за да се повиши прозрачността на разискванията;
9. настоятелно призовава Съвета да изпълни препоръките на Европейския омбудсман и да преразгледа своята политика на поверителност, за да гарантира най-високо равнище на прозрачност в своята работа, така че публичният достъп до законодателни документи да бъде навременен и лесно достъпен; призовава за прозрачно и системно посочване на правителствата на държавите членки, когато изразяват позицията си, тъй като Съветът, в качеството си на съзаконодател, трябва да носи отговорност пред обществеността за своите действия; припомня предложенията си, съдържащи се в неговата резолюция от 17 януари 2019 г. относно стратегическото проучване OI/2/2017 на Европейския омбудсман относно прозрачността на законодателните разисквания в рамките на подготвителните органи на Съвета на ЕС;
10. изразява съжаление относно практиката на държавите членки, изпълняващи председателството на Съвета, да приемат корпоративно спонсориране; счита, че подобна практика трябва да бъде избегната, за да се запазят репутацията и целостта на Съвета и на ЕС като цяло;
11. настоятелно призовава държавите членки да бъдат по-внимателни при изпълнението на задължението си за сътрудничество с Омбудсмана;

12. отбелязва, че вследствие на препоръките на Омбудсмана Комисията и Съветът поддържаха високо равнище на прозрачност на законодателния процес по време на преговорите относно отношенията между ЕС и Обединеното кралство, като публикуваха над 100 документа, свързани с преговорите, и оповестиха пред обществеността графика на главния преговарящ, и ги призовава да продължат да процедират по същия начин при определянето на новото споразумение за свободна търговия; призовава в по-широк план Комисията да изпълни задълженията си по отношение на оценките на въздействието върху устойчивостта на всички търговски споразумения на ЕС;
13. припомня, че основните права на голям брой граждани на Република Кипър се нарушават от военната окупация и расисткия режим, наложени от турската армия, окупираше територията на Република Кипър;
14. припомня, че вече от години прозрачността, в т.ч. достъпът до документи, е основният предмет на жалбите, и приветства факта, че в рамките на различни разследвания Омбудсманът препоръчва да бъде предоставен публичен достъп; изразява съжаление обаче, че препоръките на Омбудсмана не винаги се изпълняват и че докладът на OLAF относно използването на заема, отпуснат на германския производител на автомобили „Фолксваген“, все още не е публикуван; настоятелно призовава за актуализиране на законодателството на ЕС относно достъпа до документи (Регламент (ЕО) №1049/2001⁵), за да се улесни работата на Омбудсмана; настоятелно призовава Съвета да възобнови обсъжданията си въз основа на позицията, приета от Парламента на 12 юни 2013 г.;
15. приветства по-амбициозния подход, възприет по отношение на прозрачността на органите, подготвящи заседанията на Еврогрупата, които по искане на Омбудсмана се споразумяха да публикуват датите и проектите за дневен ред на заседанията на Еврогрупата по-рано, отколкото преди, да предоставят повече подробности в писмата, обобщаващи заседанията, и да включат повече информация на уебсайта на Еврогрупата относно нейните дейности;
16. приветства постоянните усилия на Европейския омбудсман за борба с конфликтите на интереси; подчертава необходимостта от по-голяма прозрачност в Съвета; решително подкрепя препоръките на Омбудсмана към Генералния секретариат на Съвета във връзка с дело 1946/2018/KR; приветства публикуването, в резултат на това разследване, на протоколите от срещите, проведени между лобисти, председателя на Европейския съвет и членовете на неговия кабинет, и подчертава необходимостта от приемане на справедлив и амбициозен правен акт относно регистъра за прозрачност, за да стане той изцяло задължителен и правно обвързващ за всички институции и агенции на ЕС и да се създадат задължения за трети страни и представители на интереси, като по този начин се гарантира пълна прозрачност на лобирането; отбелязва решението на Комисията да не следва препоръките на Омбудсмана по дело 1302/2017/МН и да не предостави достъп до документите, свързани със становищата на нейната правна служба относно регистъра за прозрачност;
17. приветства факта, че вследствие на жалба, подадена през 2019 г. във връзка с

⁵ ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43.

използването на спонсорство по време на румънското председателство, Европейският омбудсман изрази ясна позиция по въпроса за спонсорството на председателството⁶, тъй като възприемането на външно влияние може да подкопае целостта на самия ЕС; отбелязва стъпките, предприети от Съвета в отговор на препоръката на Омбудсмана за предоставяне на насоки на държавите членки по въпроса за спонсорството на председателството; насърчава Съвета да предприеме без забавяне последващи действия по този въпрос; приветства решението на германското председателство да се въздържа от каквото и да било спонсориране и насърчава другите държави членки да последват неговия пример;

18. отбелязва ангажимента, поет от Комисията, след разследване на Омбудсмана, да публикува дневния ред и протоколите от заседанията на „консултативните органи“, които оказват влияние върху изготвянето на политиките на ЕС, както и коментарите, направени от участниците в предишните групи, както и да прилага за всяка бъдеща подобна група същите стандарти за прозрачност като тези, приети от експертните групи;
19. подчертава значението на публичния достъп до документи, съдържащи позициите на държавите членки в процеса на вземане на решения; подкрепя констатациите на Омбудсмана във връзка със случай 2142/2018/EWM и изразява съжаление относно това, че Комисията продължава да отказва да предостави достъп до поисканите документи, свързани с оценката на риска от пестициди за пчелите;
20. отбелязва, че Комисията е поела ангажимент да изпълни много от предложенията на Европейския омбудсман, като например изискване към лицата, които преминават към частния сектор, да предоставят допълнителна информация относно организацията, към която се присъединяват, и относно вида професионалната дейност, която ще извършват; подчертава, че такива трансфери не могат да бъдат извършвани с лека ръка, тъй като биха могли да доведат до конфликт на интереси, когато бивши държавни служители започват работа в предприятия, за да лобират върху политики, по които преди това са работили или са създавали законодателство; отбелязва, че според неотдавнашен доклад⁷ 99 % от исканията за трансфер в частния сектор са били одобрени от Комисията, като процентът на отхвърляне е едва 0,62 %, което показва необходимостта от засилване на надзора; припомня, че етичните правила не са просто формалност и следва да се спазват от всички институции; настоятелно призовава Комисията да изпълни всички препоръки, отправени от Омбудсмана, да възприеме по-строг подход към въпроса за „кадровата въртележка“ между държавния и частния сектор и да продължи с предложените мерки, включително забрана за нова дейност, когато има доказателства, че тази дейност би довела до конфликт със законните интереси на Комисията, и да публикува без забавяне, директно на своя уебсайт за етика цялата информация относно всеки случай на бивши висши

⁶ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/129649>

⁷ Обсерватория на корпоративна Европа, „От приятелите на Фейсбук към лобистките консултанти — правилата на ЕС относно кадровата въртележка между държавния и частния сектор не са подходящи за целта“, 22 октомври 2020 г. (<https://corporateeurope.org/en/2020/10/facebook-friends-lobby-consultants>)

служители, за които е извършена оценка с оглед на налагането на едногодишната забрана за лобиране и застъпничество;

21. посочва, че публичната администрация на ЕС трябва да подобри онези свои правила и стандарти, които имат за цел предотвратяване на конфликти на интереси, и да гарантира спазването на задължението за дискретност и почтеност; призовава Европейския омбудсман да насърчава най-високите етични правила и стандарти във всички институции, агенции и органи на ЕС, като гарантира тяхното пълно и последователно прилагане; призовава за независима оценка на декларациите за интереси, представяни от кандидатите за членове на Комисията, извършвана чрез подходящи средства; подчертава необходимостта от преразглеждане на настоящите правила и практики, за да се засилят изискванията за почтеност за членовете на Комисията както по време на техните мандати, така и след тях, както и от това сроковете за уведомяване след изтичане на мандата на членовете на Комисията да бъдат увеличени;
22. подчертава неотложната необходимост от подобряване и актуализиране на действащия Кодекс за добро поведение на администрацията чрез приемане на обвързващ регламент по въпроса;
23. приветства дейностите на Омбудсмана във връзка със случаите на „кадрова въртележка“ между държавния и частния сектор, които доведоха, наред с другото, до това ЕБО да преразгледа политиката си за оценка на ограниченията и забраните след напускане на работа, както и за подобряване на процедурите за незабавно прекратяване на достъпа до поверителна информация за служители, за които е известно, че се преместват на друга работа; призовава Омбудсмана да продължи усилията си, за да се гарантира, че всички институции и агенции на ЕС въвеждат ефективни правила, насочени към предотвратяване на случаи на „кадрова въртележка“ между държавния и частния сектор и на всеки възможен конфликт на интереси;
24. напълно подкрепя факта, че Омбудсманът е потвърдила заключението си, че четири случая на лошо администриране са засегнали процеса на назначаване на най-висшия служител на Комисията, и приветства новата Комисия за създаването през 2019 г. на специална процедура за назначаване на нейния генерален секретар, която включва публикуването на обявление за свободна длъжност и включването на назначението в дневния ред на седмичната среща на членовете на Комисията достатъчно време предварително, за да може то да бъде надлежно разгледано;
25. отбелязва, че след разследването по собствена инициатива, предприето от Омбудсмана, ЕМА е въвела мерки, насочени към подобряване на независимостта и обективността на процеса на издаване на разрешения за пускане на пазара на лекарствени продукти и увеличаване на прозрачността в области като клиничните изпитвания; призовава ЕМА да изпълни новите препоръки на Омбудсмана, за да гарантира своята независимост и безпристрастност и да избегне всякакъв вид конфликт на интереси;
26. приветства нарасналата и необходима важност, която Омбудсманът отдава на досиетата, свързани с процедурите за възлагане на обществени поръчки;

27. приветства консолидирането на наградата за добра администрация, която има за цел да отличи инициативи и проекти на администрацията на ЕС, оказващи положително въздействие върху живота на гражданите на ЕС; поздравява Комисията за наградата, получена като признание за нейната стратегия за намаляване на замърсяването с пластмаси; счита, че по-голямото медийно отразяване на тази награда ще покаже на гражданите на ЕС, че институциите на ЕС работят за намирането на конкретни решения;
28. приветства засиления акцент на Омбудсмана върху случаите, свързани с начина на управление от страна на Комисията на проекти, финансирани от ЕС; настоятелно призовава Комисията да гарантира прозрачното разпределение и управление на средствата; призовава по-специално Комисията да гарантира, че европейските структурни и инвестиционни фондове се изразходват от държавите членки в съответствие с изискването на КПХУ на ООН за осигуряване на автономен живот на хората с увреждания;
29. приканва комисията по петиции да разгледа случаи, в които институциите на ЕС не са взели никакви мерки в отговор на предложенията на Омбудсмана;

Увреждания

30. приветства ролята на Омбудсмана в защитата, насърчаването и наблюдението на прилагането на КПХУ на ООН от страна на администрацията на ЕС, както и в укрепването на програмата на ЕС за правата на хората с увреждания; **призовава Омбудсмана** да следи отблизо предложенията на Комисията относно новата Европейска стратегия за хората с увреждания за периода след 2020 г.; счита, че е спешно да се преодолее липсата на подходящо правно основание, за да се гарантира, че разходването на средства на ЕС е в пълно съответствие с КПХУ на ООН;
31. поздравява Омбудсмана за нейното стратегическо разследване на достъпността на уебсайтовете на Комисията и за положените усилия за изпълнение на нейните препоръки, като предоставя повече информация в лесен за четене формат; отбелязва обаче, че е необходим комплексен подход, за да станат началните страници на уебсайтовете на институциите на ЕС достъпни за лица с всякакви увреждания, в т.ч. въвеждането на национални жестомимични езици; предлага организациите на хората с увреждания да участват в този процес;
32. поздравява Омбудсмана за започването на необходимото разследване във връзка с достъпността на онлайн инструментите, използвани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), вследствие на жалба от лице с нарушено зрение;
33. призовава Комисията да предложи всеобхватна, амбициозна и дългосрочна Европейска стратегия за хората с увреждания за периода след 2020 г., за да се даде възможност, наред с другото, за пълно и последователно прилагане на КПХУ на ООН;
34. отбелязва повишаването на броя на хората, подпомогнати през 2019 г. от Службата на Омбудсмана в сравнение с 2018 г. (19 619 спрямо 17 996), както и усилията за намиране на практически решения на проблемите на гражданите чрез

съвети, предоставяни чрез интерактивното ръководство на уебсайта, отговаряне на искания за информация или разглеждане на нови жалби (2 201 такива жалби през 2019 г.); изтъква необходимостта да се гарантира, че Службата разполага с необходимите бюджетни и човешки ресурси, за да продължи да помага по подходящ и ефективен начин на гражданите на ЕС;

Жалби

35. отбелязва, че през 2019 г. Омбудсманът е получила многобройни жалби от граждани на ЕС, пребиваващи в държава членка, различна от тяхната собствена, които са се сблъскали с трудности да се регистрират и/или да гласуват на изборите за Европейски парламент през 2019 г., и припомня, че правото на изборен глас е основно право, признато в Договорите за ЕС;
36. поздравява Омбудсмана за започнатите през 2019 г. разследвания, обхващащи следните основни теми: прозрачност в институциите на ЕС, прозрачността на лобистката дейност, култура на услугите, основни права, етични въпроси, гражданско участие в процеса на вземане на решения в ЕС, правилно управление на въпросите, свързани с персонала и набирането на кадри, и добро финансово управление;
37. отбелязва, че през 2019 г. Европейският омбудсман е разгледала над 1 300 жалби, попадащи извън нейните правомощия основно поради това, че не се отнасят до работата на институциите или органите на Европейския съюз; подкрепя подхода на Омбудсмана да отговаря на всички, които са потърсили помощ, да им обяснява правомощията си и да им предоставя съвети, както и да ги пренасочва, доколкото е възможно, към други органи, които могат да им помогнат, и я насърчава да продължи да прави това;
38. настоятелно призовава Европейския омбудсман да остане бдителна и решителна при разглеждането на жалби, свързани с основните права, включително равенството, недискриминацията и правото на изслушване; приветства нейното разследване на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището и интервютата ѝ с лица, търсещи убежище, както и нейното разследване във връзка с разглеждането от страна на Комисията на жалба относно дискриминация срещу ромите в Италия;
39. отбелязва, че броят на разследванията във връзка с EPSO се е увеличил от 23 през 2018 г. на 44 през 2019 г.; насърчава Омбудсмана да наблюдава отблизо правилното прилагане на общите мерки за борба с дискриминацията в процесите на набиране на персонал; предлага стратегическо разследване на методите, използвани от EPSO и други агенции, за да се гарантира, че принципите на справедливост и откритост са изцяло въведени във всички процедури за набиране на персонал;
40. отбелязва, че броят на жалбите, попадащи извън мандата на Омбудсмана, е останал относително стабилен (1 330 случая за 2019 г. в сравнение с 1 300 случая за 2018 г.); счита, че по-добрата и координирана комуникация на равнището на всички институции на ЕС по отношение на правомощията на Европейския омбудсман би могла да спомогне за намаляване на броя на жалбите, попадащи

извън нейния мандат, и за рационализиране на отговорите на проблемите на гражданите;

41. приветства ангажимента на Омбудсмана по отношение на правото на гражданите да участват в демократичния процес на ЕС, както бе видно от организираната от нея годишна конференция на Европейската мрежа на омбудсманите през април 2019 г., посветена на необходимостта от засилване на участието на гражданите в демократичния процес; подкрепя подхода на Омбудсмана да отговоря на всички жалбоподатели на езика, на който е написана жалбата им, призовава публичната администрация на ЕС да положи всички усилия, за да гарантира, че гражданите са в състояние да общуват ефективно с нея на 24-те официални езика на ЕС и на националните жестомимични езици; приветства проекта на насоки на Европейския омбудсман относно използването на езици на уебсайтовете на институциите на ЕС; подчертава, че подобни насоки са от първостепенно значение за защитата на богатото езиково многообразие на Европа; отбелязва, че уебсайтовете на институциите на ЕС следва да илюстрират по-добре равенството на всичките 24 официални езика на ЕС;
42. подкрепя усилията на институциите на ЕС да следват препоръките на Омбудсмана (77 %) и ги насърчава да продължат в този дух; продължава да изразява загриженост във връзка с 23-те % незачитане на тези препоръки; съзнава, че предложенията на Омбудсмана не са правно обвързващи; настоятелно призовава институциите, органите и агенциите да реагират бързо, ефективно и отговорно на препоръките и критичните забележки на Омбудсмана;
43. приветства факта, че средната продължителност на разследванията на случаи, приключени от Европейския омбудсман през 2019 г., е била по-малко от седем месеца; отбелязва обаче, че приключването на някои случаи може да отнеме до 18 месеца; призовава всички институции на ЕС да подобрят сътрудничеството си със службата на Омбудсмана в интерес на гражданите на ЕС, които очакват бързи отговори на своите проблеми;
44. приветства актуализирането на уебсайта на Европейския омбудсман, което го превърна в по-функционален и достъпен инструмент за гражданите на ЕС; насърчава Омбудсмана да продължи да развива превода на своите публикации на различните езици на ЕС;
45. признава важния принос на Европейската мрежа на омбудсманите за обмена на най-добри практики и предоставянето на информация относно мисията и правомощията на членовете и правилното прилагане на европейското право; предлага тази мрежа да участва по-активно в наблюдението на правилното използване на средствата на ЕС; предлага също така да се осигури подкрепа за национални и регионални омбудсмани, подложени на силен натиск от страна на техните правителства, особено във връзка с нарушения на правата, гарантирани от Хартата на основните права; призовава тази мрежа да разгледа ролята, която националните и регионалните омбудсмани биха могли да играят за увеличаване на участието на гражданите на ЕС в процеса на вземане на решения в ЕС; подчертава, че мрежата би могла също така да допринесе за насърчаването на култура на добра администрация на равнището на държавите членки чрез

засилване на сътрудничеството и повишаване на осведомеността на националните омбудсмани относно значението на защитата на правата на гражданите; посочва, че ресурсите, отпуснати на мрежата, следва да бъдат увеличени; призовава Европейския омбудсман да организира в седалището си в Страсбург редовна среща на Европейската мрежа на омбудсманите, чиято основна задача е да се гарантира зачитането на основните права;

46. решително приветства стратегическата инициатива на Европейския омбудсман относно правото на отпуск на някои служители на ЕС и висшия интерес на детето; счита, че несъгласуваността на правилата на Европейския парламент с тези на другите институции⁸ по отношение на правото на отпуск на служителите, които стават родители чрез сурогатно майчинство, например в случаи на безплодие или при еднополови и самотни родители, пренебрегва предимството на висшия интерес на детето и излага тези служители на значителен риск от дискриминация; припомня заключенията на Омбудсмана относно значението на защитата на висшите интереси на детето; призовава Парламента да започне междуинституционален диалог и да приеме решение за хармонизиране на правилата си с тези на Съвета и на Комисията;

Статут и правомощия

47. призовава Съвета да одобри преразгледания статут на Европейския омбудсман, за да се осигури на нейната служба по-добър капацитет за насърчаване на най-високите стандарти на етично поведение в рамките на институциите и подходящ мандат, за да извършва ефективно задачите си;
48. призовава Европейския парламент да укрепи процеса на номиниране при избора на Европейски омбудсман, така че изборите в началото на парламентарния мандат да могат да се провеждат по по-информиран, единен прозрачен и организиран начин; призовава по-специално за по-подробно описание на сроковете за събиране на подписи и провеждане на кампании на кандидатите;
49. поздравява Омбудсмана за предишната ѝ петгодишна стратегия „Към 2019 г.“, с която се въвежда по-стратегически подход за насърчаване на добрата администрация; очаква публикуването на бъдещата стратегия, която ще трябва да вземе предвид безпрецедентната ситуация, пред която е изправена Европа;
50. припомня, че седалището на Омбудсмана съвпада със седалището на Европейския парламент; поради това насърчава Омбудсмана да даде приоритет на използването на наличните помещения в Страсбург;
51. призовава Омбудсмана, в интерес на прозрачността, да публикува събитията, на

⁸ Комисията предоставя 20 седмици специален отпуск в допълнение към 10 дни при раждането на всяко дете, както е кодифицирано в решението ѝ от март 2020 г. (https://egalite-online.eu/wp-content/uploads/2020/03/C_2020_1559_F1_COMMISSION_DECISION_EN_V3_P1_1043892.pdf). Съветът прилага същото правило ad hoc. Парламентът е уточнил, че ще предостави на служителите в подобно положение само 10 дни отпуск за всяко новородено дете, тъй като отпускът по майчинство изисква представянето на медицинско свидетелство за бременност; Парламентът не предвижда използването на специален отпуск за тази цел.

които възнамерява да бъде домакин, като посочи къде ще се проведе всяко от тях;

○

○ ○

52. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция и доклада на комисията по петиции съответно на Съвета, Комисията, Европейския омбудсман, правителствата и парламентите на държавите членки, както и на техните омбудсмани или сходни компетентни органи.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

Годишният доклад за дейността на Европейския омбудсман за 2019 г. беше официално представен на 5 май 2020 г. — по електронен път, поради особените обстоятелства около пандемията от Covid-19 — на Давид Сасоли, председател на Европейския парламент. Докладът беше представен на 3 септември 2020 г., на заседание на комисията по петиции, отговаряща за връзките с институцията на Омбудсмана, от Емили О'Райли, преизбрана за Европейски омбудсман на 18 декември 2019 г., на пленарното заседание на Парламента в Страсбург.

Службата на Европейския омбудсман отбелязва 25-ата си годишнина тази есен в контекста на здравна криза, безпрецедентна от създаването на Европейския съюз насам. Нейната задача е да гарантира, че правата на гражданите се зачитат изцяло и че правото на добра администрация отразява най-високите стандарти, очаквани от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза при всички обстоятелства. Освен това Омбудсманът играе основна роля в подпомагането на европейските институции да подобрят своите откритост, ефективност и близост до гражданите с оглед повишаване на доверието на гражданите в ЕС, като по този начин се насърчава участието на гражданското общество.

Европейският омбудсман, чието назначаване е одобрено от Европейския парламент и от Комисията, констатира, че е налице лошо администриране, „когато публичен орган не действа в съответствие с правило или принцип, които са задължителни за него“. За институциите тези правила и принципи включват зачитането на принципите на правовата държава, на добрата администрация и на основните права. Омбудсманът е упълномощен да получава жалби относно лошо администриране в работата на институциите на Европейския съюз⁹ — правното основание за този мандат е член 228 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Колкото до правото на жалба до Европейския омбудсман, то е предвидено в член 24 от ДФЕС и в член 43 от Хартата на основните права на Европейския съюз. Накрая, в член 41 от Хартата на основните права правото на добра администрация е утвърдено като основно право. Този член е обвързващ за институциите на ЕС и гласи, че „всеки има право засягащите го въпроси да бъдат разглеждани от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза безпристрастно, справедливо и в разумен срок“.

През 2019 г. Омбудсманът разгледа 2201 жалби и започна 456 разследвания въз основа на жалби и 2 разследвания по собствена инициатива, а приключи 552 разследвания въз основа на жалби и 8 разследвания по собствена инициатива.

От 458-те проверки, започнати от Омбудсмана, 274 (59,7 %) засягат Европейската комисия, 33 (7,2 %) – агенциите на ЕС, 54 (11,8 %) – други органи, 44 (9,8 %) – Европейската служба за подбор на персонал (EPSO), 21 (4,6 %) – Европейския парламент, 17 (3,7 %) – Европейската служба за външна дейност и 9 (2 %) – Европейската служба за борба с измамите. Тъй като Европейската комисия е основната институция на ЕС, чиито решения имат пряко въздействие върху гражданите, логично е тя бъде основният обект за жалби от страна на гражданите.

⁹ За целите на настоящия документ терминът „институции“ обхваща също органите, агенциите и службите на Съюза.

Докладчикът подчертава, че по-голямата част от разследванията, приключени през 2019 г., засягат прозрачността и отчетността, както и достъпа до информация и документи (151), следвани от културата на обслужване (123), подходящото използване на правото на преценка (111), зачитането на процесуалните права (74), доброто управление на въпроси, свързани с персонала (73), набирането на персонал (69), зачитането на основните права (47), доброто финансово управление (36), етиката (15) и участието на обществеността в процеса на вземане на решения в ЕС (12).

Докладчикът отбелязва, че, доколкото е възможно, Омбудсманът се стреми да постигне положителен резултат, като работи за намиране на решение по взаимно съгласие, което да е задоволително както за жалбоподателя, така и за съответната институция. През 2019 г. са приключени 316 случая, без да бъде установено лошо администриране, 187 случая са намерили решение по взаимно съгласие, а в 30 случая Омбудсманът е счела, че няма достатъчно основания за продължаване на разследването.

29 случая обаче са приключили с критични коментари, отправени към засегнатите институции, тъй като е било установено лошо администриране; съответните предложения са били (частично) приети. Омбудсманът може също така да отправи допълнителни забележки, предназначени не като критика на съответната институция, а като напътствие и съвет как да подобри работата си. В отговор на проектопрепоръка заинтересованата институция е длъжна съгласно Договора да изпрати подробно становище до Омбудсмана в срок от три месеца.

Ако институция на ЕС не отговори по задоволителен начин на проектопрепоръка, Омбудсманът може да изготви и да изпрати специален доклад до Европейския парламент. Този доклад е „последното оръжие“, с което Омбудсманът разполага при разглеждането на даден случай. По-нататъшните стъпки са отговорност на Парламента, който може например да изготви резолюция. Специалните доклади се представят на комисията по петиции, която е компетентната комисия в отношенията с Омбудсмана.

Така през януари 2019 г. Европейският парламент подкрепи нейното предложение за специален доклад (представен през 2018 г.) относно прозрачността в Съвета, като прие резолюция, одобрена с мнозинство на пленарно заседание (стратегическо проучване ОИ/2/2017 на Омбудсмана относно прозрачността на законодателните разисквания в подготвителните органи на Съвета на Европейския съюз). Тези разследвания на Европейския омбудсман са ценни, от една страна, за отстраняването на установените проблеми и за непрекъснатото подобряване на управлението на европейските институции, а от друга страна, за отчитането пред европейските граждани и за поддържането и укрепването на доверието на гражданите в ЕС и неговите водещи институции.

Поради това докладчикът приветства инициативите на Омбудсмана да информира широката общественост и да гарантира, че институциите се учат от своите грешки, и посочва, че Омбудсманът публикува ежегодно на своя уебсайт проучване относно последващите действия, предприети от институциите във връзка с нейните критични коментари, като приканва институциите да реагират.

Също така докладчикът поздравява Службата на Европейския омбудсман за положените от нея усилия за онлайн комуникация през 2019 г., например чрез

редовната актуализация на нейния уебсайт и поставянето на видно място на началната му страница на разследвания, доведени до успешен край. По този начин на обществеността се предоставя разбираемо формулирана информация за дейността на Омбудсмана. Комуникациите относно дейностите на Европейския омбудсман чрез социалните мрежи (Twitter, LinkedIn и Instagram) също спомагат за подобряване на видимостта и разбирането на работата на Омбудсмана.

Тези комуникационни подходи насърчават участието на гражданското общество в европейския проект. Във връзка с това докладчикът подчертава усилията на Омбудсмана да обмисля укрепването на участието на гражданите в демократичния процес и да подобрява приобщаването в рамките на институциите.

През 2019 г., белязана от европейските избори за нов Парламент, Омбудсманът, в качеството си на член, взе участие в годишната конференция на Европейската мрежа на омбудсманите, проведена през април 2019 г. в Брюксел, на която присъстваха членове на мрежата и представители на институциите на ЕС и други организации. Участниците в тази конференция потърсиха начини за засилване на участието на гражданите в демократичния процес и обсъдиха нови инициативи за мобилизация на обществеността и за участие в обществения живот, както и за начините, по които съществуващите структури и институции следва да се адаптират към тези инициативи, включително ролята на омбудсманите в тези процеси.

Накрая, през 2019 г. Европейският омбудсман беше председател на рамката на ЕС за защита, насърчаване и мониторинг на прилагането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, в която членуват и комисията по петиции и комисията по заетост и социални въпроси на Европейския парламент, Агенцията за основните права, Европейската комисия и Европейският форум на възрастните хора. Като член на тази рамка тя защитава, насърчава и наблюдава прилагането на Конвенцията на ООН от страна на администрацията на ЕС.

С подкрепата на Европейския форум на хората с увреждания, Европейския парламент и Агенцията на Европейския съюз за основните права Омбудсманът работи за формулирането на идеи, които да бъдат представени на Комисията за по-амбициозна и всеобхватна Европейска стратегия за хората с увреждания за периода след 2020 г. Омбудсманът предприе допълнителни стъпки във връзка с предложенията за подобрения, направени от нея в контекста на стратегическото ѝ разследване относно достъпността на уебсайтовете на Комисията и на онлайн инструментите за хора с увреждания.

Що се отнася до изборите за Европейски омбудсман, докладчикът призовава Европейския парламент да обмисли как да подобри процеса на назначаване, така че избирането на Омбудсман в началото на парламентарния мандат да може да се проведе по по-прозрачен, единен и организиран начин.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	26.1.2021
Резултат от окончателното гласуване	+: 27 –: 0 0: 7
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Andrus Ansip, Margrete Auken, Jordan Bardella, Alexander Bernhuber, Markus Buchheit, Ryszard Czarnecki, Eleonora Evi, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Mario Furore, Gianna Gancia, Ibán García Del Blanco, Alexis Georgoulis, Peter Jahr, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dolors Montserrat, Ulrike Müller, Emil Radev, Sira Rego, Frédérique Ries, Massimiliano Smeriglio, Yana Toom, Loránt Vincze, Thomas Waitz, Stefania Zambelli, Tatjana Ždanoka, Kosma Złotowski
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Sylvie Guillaume, Ádám Kósa, Andrey Slabakov, Ramona Strugariu

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

27	+
NI	Mario Furore
PPE	Alexander Bernhuber, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Peter Jahr, Radan Kanev, Ádám Kósa, Dolors Montserrat, Loránt Vincze
Renew	Andrus Ansip, Ulrike Müller, Frédérique Ries, Ramona Strugariu, Yana Toom
S&D	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Cristina Maestre Martín De Almagro, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis, Sira Rego
Verts/ALE	Margrete Auken, Eleonora Evi, Thomas Waitz, Tatjana Ždanoka

0	-

7	0
ECR	Ryszard Czarnecki, Andrey Slabakov, Kosma Złotowski
ID	Jordan Bardella, Markus Buchheit, Gianna Gancia, Stefania Zambelli

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържали се“